

Dossier de fontes primarias da Primeira Guerra Mundial

Inclúe documentos diplomáticos, diarios persoais, discursos políticos e tratados internacionais, así como dous textos clave da política europea anterior a 1914.

1. Ultimato de Austria-Hungría a Serbia (23 de xullo de 1914)

Documento diplomático oficial (fragmento traducido):

“O Goberno Real de Serbia deberá publicar no seu boletín oficial do 26 de xullo a seguinte declaración:

O Goberno de Serbia condena a propaganda dirixida contra Austria-Hungría... Lamenta sinceramente as consecuencias criminais desta propaganda e deplora que funcionarios serbios participasen nela.’

O Goberno Real comprométese ademais a:

1. Suprimir toda publicación que incite ao odio e á hostilidade contra a Monarquía Austrohúngara.
2. Disolver inmediatamente a sociedade chamada *Narodna Odbrana* e organizacións similares.
3. Eliminar sen demora do ensino público de Serbia todo aquilo que sirva ou poida servir para fomentar a propaganda contra Austria-Hungría.
4. Aceptar a colaboración de representantes da Monarquía na supresión do movemento subversivo.

O Goberno Real deberá comunicar a aceptación destas medidas antes das 18:00 horas do 25 de xullo de 1914.”

2. Diario de Harry Drinkwater, soldado británico (1915–1917)

Testemuño persoal (fragmento traducido):

“A lama é indescribible. Péganos como cola. Esta noite estivemos horas, medio conxelados, agardando a que o bombardeo amainase. A trincheira tremía con cada proxectil.

Cando chegou o amencer, os homes parecían pantasmas – ollos ocos, grises de esgotamento. Un rapaz murmurou: ‘Se isto é gloria, poden quedar con ela.’

Levamos os feridos pola trincheira de comunicación. Un non deixaba de pedir por súa nai. Outro rogaba que o deixásemos atrás, dicindo que xa non tiña pernas.

Ás veces pregúntome canto máis pode soportar un home.”

3. Diario de Vera Brittain, enfermeira voluntaria (1916)

Testemuño persoal (fragmento traducido):

“Todo o día chegaron feridos nun fluxo interminable. Algúns non eran máis que rapaces, co rostro branco polo shock.

Lavei sangue de mans que nunca máis sosterían unha pluma nin un arado. Un soldado novo agarroume o brazo e murmurou: ‘Non me deixes morrer só.’

Cando se foi, sentín como se unha parte de min marchase con el.

A guerra arrincounos calquera ilusión de xuventude ou seguridade. Vivimos de hora en hora, sen saber que traerá o seguinte convoy.”

4. Discurso de Jean Jaurès na Cámara dos Deputados (29 de abril de 1914)

Discurso político (fragmento traducido):

“Europa está cargada de armas como un arsenal a piques de estalar.

Os pobos non desexan a guerra, mais os gobernos alimentan o medo e a desconfianza.

Se a diplomacia continúa pola senda da ameaza, un día calquera incidente, por pequeno que sexa, prenderá o lume.

Dígovos: a paz non é unha utopía. É unha necesidade vital para os traballadores de Francia, de Alemaña, de toda Europa.

Non permitamos que millóns de homes sexan sacrificados aos intereses dunhas poucas potencias.”

5. Telegrama Zimmermann (19 de xaneiro de 1917)

Documento diplomático alemán (fragmento traducido):

“Temos a intención de iniciar o 1 de febreiro a guerra submarina sen restricións.

A pesar disto, esforzaremos por manter aos Estados Unidos en neutralidade.

Se este intento non ten éxito, propoñemos unha alianza con México sobre a seguinte base:

1. México recuperará os territorios perdidos de Texas, Novo México e Arizona.
2. México tomará a iniciativa de convidar o Xapón a unirse á alianza.

Por favor, informe ao Presidente de México do anterior en estrita confidencialidade.”

6. Tratado de Versalles (28 de xuño de 1919)

Tratado internacional (fragmentos traducidos):

Artigo 231: “Os Gobiernos aliados e asociados declaran, e Alemaña acepta, a responsabilidade de Alemaña e dos seus aliados por causar todas as perdas e danos sufridos polos Gobiernos aliados e polos seus nacionais como consecuencia da guerra imposta pola agresión de Alemaña e dos seus aliados.”

Artigo 159: “O exército alemán non poderá exceder os 100.000 homes, incluídos oficiais. O recrutamento obrigatorio queda abolido.”

Artigo 198: “Prohíbese a Alemaña manter ou construír forzas aéreas militares, incluíndo aviación de combate.”

Artigo 45: “Alsacia e Lorena serán devoltas a Francia.”

Documentos da política europea antes de 1914

7. Tratado de Reaseguro entre Alemaña e Rusia (1887)

Documento diplomático (fragmento traducido):

“Ambas partes comprométense a manter unha neutralidade benévola se unha delas se ve implicada en guerra con terceira potencia.

Esta neutralidade non se aplicará se Alemaña ataca a Francia ou se Rusia ataca ao Imperio Austrohúngaro.

As dúas partes comprométense a manter o contido deste acordo estritamente secreto.”

8. Discurso de Bismarck no Reichstag (1888)

Discurso político (fragmento traducido):

“A política exterior de Alemaña non busca conquistas. O noso obxectivo é manter a paz en Europa mediante un equilibrio prudente entre as potencias.

Unha guerra continental sería unha catástrofe para todos, e Alemaña non debe ser o fósforo que acenda o barril de pólvora.

A nosa forza reside na moderación e na capacidade de evitar que os conflitos locais se convertan en incendios xerais.”